C/2024/7402

10.12.2024

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon ELi noortedialoogi kümnenda tsükli tulemuste kohta

(C/2024/7402)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA NÕUKOGUS KOKKU TULNUD LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD,

TULETADES MEELDE, ET

1. käesolev resolutsioon tugineb resolutsioonile Euroopa Liidu noortestrateegia 2019–2027 kohta [1], sealhulgas selle lisale 1 (ELi noortedialoog) ja 3 (Euroopa noortevaldkonna eesmärgid), resolutsioonile, millega kehtestatakse suunised ELi noortedialoogi juhtimiseks [2], ning ELi noortedialoogi eelmiste tsüklite tulemustele. Euroopa Liidu noortestrateegiaga 2019–2027 edendatakse noorte suuremat kaasamist otsustusprotsessidesse ja rõhutatakse, kui oluline on kaasata erineva taustaga noori;

2. ELi noortedialoogi näol on tegemist Euroopa Liidu, ja kui see on asjakohane, ka teiste Euroopa riikide noorte osalusmehhanismiga. See on foorum järjepidevaks ühiseks aruteluks, otseseks dialoogiks ning konsulteerimiseks ELi tasandi koostöö prioriteetide, rakendamise ja järelmeetmete üle noorte, neid esindavate organisatsioonide, poliitikakujundajate ja teadlaste vahel. ELi noortedialoog teeb võimalikuks püsiva partnerluse nende protsesside juhtimisel kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil;

3. ELi noortedialoogi kümnendat tsüklit juhtisid eesistujariikide kolmikusse kuuluvad Hispaania, Belgia ja Ungari, kes keskendusid Euroopa noorte eesmärgile nr 3 „Kaasav ühiskond“ moto „ME VAJAME NOORI“ all;

4. käesoleva resolutsiooni eesmärk on tagada, et asjaomased sidusrühmad tunnustaksid ELi noortedialoogi kümnenda tsükli tulemusi kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja ELi tasandil ning võtaksid nendega seoses järelmeetmeid, et tagada ELi noortedialoogi protsessi ja selle tulemuste rakendamise kvaliteet ja järjepidevus, sealhulgas seire, tagasiside, teavitamine ja hindamine. Samuti on selle eesmärk suurendada ELi noortedialoogi läbipaistvust ning anda tagasisidet kümnenda tsükli ja varasemate tsüklite raames tehtud töö kohta;

5. Euroopa noortedialoogi kümnendat tsüklit koordineeris Euroopa tasandil Euroopa juhtrühm. Selle tulemused põhinevad eesistujariikide kolmiku korraldatud ELi noortekonverentsidel ning noorte tagasisidel, mis on saadud kõigi tasandite konsultatsioonide ja ürituste käigus;

6. konsultatsioonide käigus ja rakendusetapis kasutati mitmesuguseid uuenduslikke kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid lähenemisviise, sealhulgas uuringuid, veebipõhiseid ja veebiväliseid noortedialoogi üritusi (nt poliitikadialoogid volinikega), õpikodasid, osalustegevuse uuringuid, ümarlaudu ja sihtotstarbelisi tegevusi, et kaasata erinevaid noorterühmi, sealhulgas piiratud võimalustega noori;

TUNNISTADES, ET

7. ELi noortedialoog põhineb sellel, et tegevust juhivad ühiselt vastutust kandvad riiklikud töörühmad, mille tegevust koordineerivad võimaluse korral riiklikud noortenõukogud. See võimaldab erinevatel noortel ELi noortedialoogis osaleda ning kaasab protsessi mitmesuguseid riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke sidusrühmi;

8. rahvusvahelised valitsusvälised noorteorganisatsioonid lisavad poliitikadialoogi olulisi vaatenurki kogu Euroopast ja tagavad kvaliteetse sisendi, näiteks asjakohase teabe, et toetada ELi noortedialoogi protsessi riikidevahelist mõõdet;

9. ELi noortedialoogi kümnes tsükkel juhindus kolme osaleva ELi eesistujariigi, nende vastavate riiklike noortenõukogude, Euroopa Komisjoni ja Euroopa Noortefoorumi vahelise sisuka koostöö põhimõtetest. Kümnenda tsükli jooksul on üks ELi noortedialoogi juhtimise põhiaspekt olnud näiteks see, et eesistujariigi riiklikud noortenõukogud olid Euroopa juhtrühma koosolekute kaasjuhatajad;

[1] Euroopa Liidu Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon noortevaldkonnas tehtava Euroopa koostöö raamistiku kohta: Euroopa Liidu noortestrateegia 2019–2027 (ELT C 456, 18.12.2018, lk 1).

[2] Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon, millega kehtestatakse suunised ELi noortedialoogi juhtimiseks – Euroopa Liidu noortestrateegia 2019–2027 (ELT C 189, 5.6.2019, lk 1).

10. ELi noortedialoogi kümnenda tsükli jooksul aitasid ELi tasandi jõupingutustele noorte kaasamise ja osalemise edendamiseks kaasa meetmed, mis on esitatud komisjoni teatises Euroopa noorteaasta 2022 pärandi kohta ([3]), ning komisjoni aruandes Euroopa Liidu noortestrateegia 2019–2027 vahehindamise kohta esitatud seisukohad;

ARVESTADES, ET

11. noored ja noorteorganisatsioonid on sisukalt osalenud tsükli kõigis etappides (ettevalmistus, rakendamine, järelevalve ja hindamine) ja kõigis selle tegevustes;

12. ELi noortedialoogi kümnenda tsükli eesistujariikide kolmik on välja töötanud selle tsükli rohelise ja eetilise raamistiku ([4]), et tunnustada kestlikkuse keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku mõõdet ning muuta see protsess noorte ja otsusetegijate jaoks sisukamaks.

MÄRKIDES, ET

13. eesistujariikide kolmik otsustas Euroopa noorte eesmärgi nr 3 rakendamisel keskenduda alleesmärkidele nr 3, mis käsitleb juurdepääsu õpikeskkondadele, nr 4 haridustöötajate suutlikkuse kohta ja nr 6 sotsiaalse toetuse kohta. Prioriteetide rakendamise toetamiseks kasutati metoodiliseks lähtealuseks alleesmärki nr 2 teavitustegevuse ja teavitamise kohta ning alleesmärki nr 7 otsustusprotsessides osalemise kohta;

14. eesistujariik Hispaania keskendus noorte kaasamisele poliitilistesse otsustusprotsessidesse, hoogustades ELi noortetesti rakendamist, mille eesmärk on kaasata noorteperspektiiv avaliku poliitika mõju hindamisse, mis tagab ka noorte usalduse Euroopa institutsioonide vastu. Keskenduti ka noorte vaimsele heaolule ([5]);

15. eesistujariikide kolmiku prioriteetidele tuginedes ja kümnenda tsükli konsultatsioonietapis toimunud riiklike konsultatsioonide tulemuste põhjal pani eesistujariik Belgia rõhku kuuele teemale seoses kaasava ühiskonnaga, nimelt: 1) kaasamise struktuursed takistused, 2) teabe roll, 3) tervis ja vaimne heaolu, 4) formaalsed kaasavad õpikeskkonnad, 5) mitteformaalsed ja informaalsed kaasavad õpikeskkonnad ning 6) diskrimineerivate hoiakute ja kultuuride vastu võitlemine. Belgia poolt 2024. aasta märtsis korraldatud ELi noortekonverentsi töörühmades peetud arutelude käigus esitati kuus soovitust ja 34 võimalikku rakendusmeedet, mis hõlmasid neid kuut kaasava ühiskonnaga seotud teemat. Need tulemused on esitatud punktides 26 ja 46 ning noorte jaoks kaasavat ühiskonda käsitlevate nõukogu järelduste ([6]) III lisas;

16. eesistujariik Ungari eesmärk on edendada lahendusi, mis aitavad piiratud võimalustega noortel ning maa- ja äärepoolsete piirkondade noortel kohalikul tasandil jõudsalt areneda. Tähelepanu on pööratud ka kümnendas tsüklis saadud kogemustele, et paremini analüüsida esilekerkinud probleeme ja teha kindlaks edasised arenguvõimalused ELi noortedialoogi protsessis;

TUNNISTAVAD, ET

17. Budapestis toimunud ELi noortekonverentsil osalejad rõhutasid, et viimase kümne tsükli jooksul on ELi noortedialoogi raames edukalt kogutud noorte panuseid poliitika kujundamiseks ning kaasatuse ja mitmekesisuse edendamiseks, võimaldades võrgustike loomist, sektoritevahelist ja rahvusvahelist koostööd ning heade tavade vahetamist sidusrühmade vahel kogu ELis, samuti kandidaatriikides ja naaberriikides. Selle väljakujunenud ja stabiilse rahastamisega struktuur on suurendanud noorte ja noorteorganisatsioonide kaasamist poliitika kujundamisse. ELi noortedialoogi hindamine ([7]) näitab, et see on olnud väga tõhus piiratud võimalustega noorteni jõudmisel, kuid selle eesmärk peaks olema jõuda suurema arvu mittetöötavate ja mitteõppivate noorteni (NEET-noored) ning maapiirkondadest ja äärealadelt pärit noorteni, et tagada parem esindatus;

([3]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele Euroopa noorteaasta 2022 kohta (COM(2024) 1 final).

([4]) Verstappen, L., Green and ethical framework for events during the Belgian EU Presidency in the field of youth („Noortevaldkonna ürituste roheline ja eetiline raamistik Belgia eesistumise ajal“). 2023. Hoidla nr D/2023/3241/441.

([5]) Nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused Euroopa Liidu noorte vaimset tervist käsitleva kõikehõlmava lähenemisviisi kohta (ELT C, C/2023/1337, 30.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1337/oj).

([6]) Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused noorte jaoks kaasava ühiskonna kohta (ELT C, C/2024/3808, 27.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3808/oj).

([7]) Moxon, D., keda toetab Bárta, O., Evaluation of participant inclusion levels within the EU Youth Dialogue (ELi noortedialoogis osalejate kaasamise tasemete hindamine), ELi ja Euroopa Nõukogu noortepartnerlus, Strasbourg, märts 2023.

18. Budapestis toimunud ELi noortekonverentsil osalejad rõhutasid lisaks, et ELi noortedialoogi mõju nõukogu järeldustele on tuvastatav, kuid seda on võimalik veelgi tugevdada, ehk ka noortepoliitikast laiemal tasandil ([8]). Selleks on vaja paremat nähtavuse seiret, järelevalvemehhanisme ja noorteküsimuste süvalaiendamist. Dialoogi teemad on vaja viia kooskõlla Euroopa poliitiliste tegevuskavadega ja võimaldada noortel teemasid püstitada. ELi noortedialoogi tulemuste ulatuslikum levitamine, selgem tagasiside ja suurem nähtavus võivad suurendada vastutust ja läbipaistvust ning usaldust poliitiliste otsuste tegemise vastu. ELi noortekonverentside taset võiks veelgi tõsta ka noorte delegaatide parem ettevalmistamine, tsüklitevaheline järjepidevus ning noorte delegaatide ja riiklike esindajate tihedam suhtlemine;

KUTSUVAD EUROOPA KOMISJONI ÜLES KOOSKÕLAS SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTTEGA

19. tugevdama ELi noortedialoogi, suurendades selle nähtavust ja ulatust, et kaasata rohkem ja mitmekesisemaid noorteorganisatsioone, sidusrühmi ja piiratud võimalustega noori, parandades protsessi käsitlevat teavet ja teabevahetust, näiteks ELi noortedialoogi käsitlevate teabematerjalide kaudu, aidates kaasa suuniste koostamisele, asjakohaste poliitikameetmete terviklike andmebaaside loomisele ja parimatele tavadele ning töötades välja võimaliku tulevase raamistiku, mis saab toetada ELi noortedialoogi tsüklite vahelist järjepidevust, samuti sidusate ja terviklike teabevahetuskavade ja -aruannete kaudu;

20. edendama ELi noortedialoogi kasutamist noorteküsimuste süvalaiendamise vahendina, luues tihedamad sidemed komisjoni tööprogrammiga ja uurides võimalusi siduda see noortekontrolliga Euroopa tasandil;

KUTSUVAD LIIKMESRIIKE JA EUROOPA KOMISJONI ÜLES KOOSKÕLAS SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTTEGA JA OMA VASTAVATES PÄDEVUSVALDKONDADES

21. võtma arvesse ELi noortedialoogi kümnenda tsükli tulemusi, sealhulgas I lisas esitatud noorte soovitusi. Jätkuvalt arendama ja toetama protsesse, et jagada ELi noortedialoogi soovitusi kõigil tasanditel asjaomaste sidusrühmadega;

22. tugevdama ja parandama ELi noortedialoogi protsessi, kaaludes ja võimaluse korral kohaldades ELi noortedialoogi kümnenda tsükli parimaid tavasid ja selle edukat rakendamist suunavaid põhimõtteid;

23. jätkuvalt toetama ja tugevdama riiklike töörühmade ja riiklike noortenõukogude rolli, nende võetud kohustust viia ellu ELi noortedialoogi protsess liikmesriikides ning tunnistama nende tähtsust seoses teavitustegevuse ja väljavaadete mitmekesisusega;

24. edendama ELi noortedialoogi nähtavust kohalikel, piirkondlikel, riiklikel ja ELi tasandi üritustel ning edendama noorte osalemist kõigil tasanditel toimuvates otsustusprotsessides; toetama ja tugevdama koostööd Euroopa juhtrühma, riiklike töörühmade, Euroopa Noortefoorumi, riiklike noortenõukogude ja rahvusvaheliste noorteorganisatsioonide ning vajaduse korral muude sidusrühmade vahel;

25. edendama noortesõbralikke teabe- ja kommunikatsioonivahendeid ning hõlbustama ressursside kasutamist, et kaasata rohkem ja mitmekesisemaid erineva taustaga ja eri sotsiaalsetest rühmadest pärit noori ning iga tasandi noorteorganisatsioone, et aidata jätkata Euroopa Liidu noortestrateegias 2019–2027 ELi noortedialoogi protsessile seatud eesmärkide saavutamist;

26. tagama jätkusuutlikuma, üldisema ja strateegilisema lähenemisviisi ELi noortedialoogist teavitamisele, asjakohase ja noortesõbraliku teabe kättesaadavuse ning vajaduse korral pakkuma riiklikele töörühmadele lisatuge. Näiteks võiks selleks olla kommunikatsioonialase strateegia ja käsiraamatu ühine koostamine Euroopa juhtrühma juhtimisel, et suurendada ELi noortedialoogi nähtavust ja läbipaistvust, kaasates Euroopa, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi noorteorganisatsioone, kui see on asjakohane;

27. tõhustama pikaajalist institutsioonilist mälu ja järjepidevust ELi noortedialoogi tsüklite vahel (näiteks töötades välja alalise struktuuri, mis võiks toimida ELi noortedialoogi võimaliku sekretariaadina, ning Euroopa juhtrühma kontrollnimekirja, mis toetab tulevaste eesistujariikide kolmikute ettevalmistusi ja tööd). See hõlmab noorte poolt juhitud regulaarse teabevahetuse ja koordineerimise edendamist, mida asjakohaselt toetavad eesistujariikide kolmik, viimane eesistujariik eelmisest kolmikust, esimene eesistujariik järgmisest kolmikust, komisjon ja vajaduse korral Euroopa Noortefoorum;

([8]) Bárta, O., Moxon, D. (2024). EUYD10 EU Youth Conference in Budapest, Hungary. Final Conference Report (ELi noortedialoogi 10. tsükli raames korraldatud ELi noortekonverentsi aruanne). DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

28. andma noortele ja noorteorganisatsioonidele regulaarset tagasisidet ELi noortedialoogi protsessi, selle tulemuste ja järelmeetmete kohta, et tagada sisukas dialoog ja noorte osalemine kõigil tasanditel;

29. võtma tulevaste tsüklite kavandamisel ja rakendamisel arvesse eelmiste ELi noortedialoogi tsüklite tulemusi ning suurendama hindamise ja järelevalvega seotud jõupingutusi, et soodustada noorte esitatud soovituste süstemaatilist läbivaatamist ja nendele järelmeetmete võtmist, eesmärgiga edendada terviklikumat, kaasavamat ja reageerimisvõimelisemat noortepoliitika kujundamise keskkonda;

30. laienemisprotsessi toetamiseks uurima, kuidas süvendada dialoogi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide noortega, kui see on asjakohane;

NING MÄRGIVAD LISAKS, ET

31. järgmise eesistujariikide kolmiku (Poola, Taani ja Küpros) üldine temaatiline prioriteet on Euroopa noorte eesmärk nr 1: „Noorte kaasamine ELis“.

I LISA

ELI NOORTEDIALOOGI KÜMNENDA TSÜKLI ÜHISED SOOVITUSED „ME VAJAME NOORI“

2023. aasta oktoobris Alicantes, 2024. aasta märtsis Gentis ja 2024. aasta septembris Budapestis toimunud ELi noortekonverentsidel vahetatud noorte ideed ja arvamused keskendusid moto „ME VAJAME NOORI“ raames Euroopa noorte eesmärgile nr 3 – kaasav ühiskond. Need soovitused kajastavad protsessi, mis algas Hispaania, jätkus Belgia ja lõppes Ungari eesistumisajal.

2.–4. oktoobril 2023 Alicantes toimunud ELi noortekonverentsil käsitleti takistusi, tugistruktuure, vajalikke muudatusi kaasamise valdkonnas ja noortevaldkonna panust.

Konverentsi peamised järeldused, mis on olnud asjakohased teemad kogu kümnenda tsükli jooksul, on järgmised.

— Mitmekesisuse, ühenduste ja ressursside vähesus, olgu siis hariduse, tervishoiu, taristu, eluaseme või teabe valdkonnas, mis toob esile digilõhe. Samal ajal ei tunnustata piisavalt omandatud pädevusi, eelkõige neid, mis on omandatud mitteformaalse õppimise ja suutlikkuse suurendamise meetmete kaudu.

— On vaja süvalaiendada noortepoliitikat ja tagada noorte aktiivne kaasamine poliitikakujundamise kõigis etappides, keskendudes tõenditel põhinevale sektoriülesele noortepoliitikale, mida hallatakse koos noorte endiga.

— On vaja tunnustada noortevaldkonna spetsialiste, eelkõige neid, kes töötavad erinevate noorterühmadega, pannes rõhku kaasamisele ja intersektsionaalsusele, mida toetab aktiivne kuulamine ning usalduslikkuse ja noorte osalemiseks turvaliste keskkondade loomine.

— Lisaks soovitasid osalejad meetmeid, et parandada juurdepääsu ELi liikuvuskavadele, samuti selliseid rakendusmeetmeid nagu võrdõiguslikkuse ja kaasamise nõuandekomisjonid, ELi noortetest, maapiirkondade noorte teadlikkuse suurendamine, riiklike noortenõukogude pidev toetamine ning noorte ja ELi otsustajate tihedam suhtlemine.

2.–5. märtsil 2024 Gentis toimunud ELi noortekonverentsi eesmärk oli luua tugev alus poliitilisele tegevusele ning selle tulemusel esitati kuus soovitust ja 34 rakendusmeedet kaasamise tuleviku kohta Euroopas, mis on suunatud liikmesriikidele ja Euroopa Komisjonile:

— pakkuda paremat toetust vaesuses ja majanduslikus tõrjutuses elavatele noortele üleminekul rahalisele sõltumatusele ja turvalisusele, võttes meetmeid, et edendada taskukohast eluaset, parandada juurdepääsu kvaliteetsele tööle ja tööhõivele, kõrvaldada liikuvusega seotud takistused ning tagada noorte finantskirjaoskus;

— tagada noorte juurdepääs taskukohastele, noortesõbralikele ja isikustatud kvaliteetsetele tervishoiu- ja vaimse tervise tugisüsteemidele; lisaks luua turvaline ja avatud keskkond, et noored saaksid vabalt rääkida ning saada teadmisi tervise ja vaimse heaolu teemal;

— edendada haridust ja noorsootööd ja neisse investeerida, selleks et: muuta õpikeskkonnad vähemate võimalustega noorte jaoks juurdepääsetavamaks ja kaasavamaks, kohandada neid noorte vajadustele, suurendada koostööd formaalhariduse, mitteformaalse hariduse ja informaalse õppimise vahel ning muude sektoritega;

— suurendada rahastamist, suutlikkuse suurendamist ja muud toetust, et haridustöötajad saaksid osaleda elukestvas õppes järgmistes valdkondades: vähemate võimalustega noorte kaasamine, noorte mitmekesisuse ärakasutamine, turvaliste tegutsemisruumide loomine, et jagada ja õppida koos erineva taustaga noortega ning võimaldada neil jagada ja õppida, ning noortekeskseid ja isikustatud õpetamis- ja õppeviisid;

— parandada noortega töötavate ja nende heaks töötavate inimeste suutlikkust levitada tõhusalt noortesõbralikku teavet, et muuta teave õiguste ja võimaluste kohta kättesaadavaks; lisaks tugevdada noorte meedia- ja infopädevust, et nad tunneksid ära usaldusväärse teabe ja saaksid teavet turvaliselt sirvida;

— kehtestada poliitikameetmed, millega kaotatakse süstemaatiline diskrimineerimine, alateadlik eelarvamus ja vaenulik suhtumine ning soodustatakse pidevat õppimist igat liiki mitmekesisuse kohta ja eelarvamustest loobumist. Sellised poliitikameetmed tuleks välja töötada koos noortega, kellel on asjakohased läbielatud kogemused kõigis valdkondades;

7.–10. septembril 2024 Budapestis toimunud ELi noortekonverentsil tegid noored ettepaneku muuta maa- ja äärepoolsed piirkonnad elujõulisemaks ja noorte jaoks atraktiivsemaks, keskendudes järgmisele:

— edendada noorte sisulist osalemist ja kaasamist, edendades samal ajal toetavaid maakogukondi, vaidlustades eelarvamusi, soodustades põlvkondadevahelist koostööd ning arendades juurdepääsetavat dialoogi ja ühiseid tegutsemisruume;

— parandada juurdepääsu kohandatud taristule, sealhulgas internetiühendusele, transpordile, puhtale energiale ja tervishoiuteenustele;

— suurendada teadlikkust alternatiivsetest tööhõivevõimalustest, nagu kaugtöö ja uuenduslikud põllumajandusviisid, toetades samal ajal maapiirkondade ettevõtlust mentorluse, digiülemineku ja rahaliste stiimulite kaudu;

— edendada selliseid algatusi nagu linna- ja maapiirkondade noortevahetus ja õppimisvõimalused ning toetada liikuvaid noorsootöötajaid, et laiendada maapiirkondade noorte kogemusi ja oskusi;

— parandada juurdepääsu vaimse tervise valdkonna teenustele ja ressurssidele, edendades kohalikke meetmeid, suurendades teadlikkust olemasolevatest rahalistest vahenditest ja ergutades dialoogi vaimse heaolu üle maapiirkondades.

Soovitustega ei kehtestata liikmesriikide noorsoopoliitikale mingeid formaalseid nõudeid. Need võivad siiski olla liikmesriikidele inspiratsiooniallikaks.

II LISA

Viited:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele Euroopa noorteaasta 2022 kohta (COM(2024) 1 final).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. detsembri 2021. aasta otsus (EL) 2021/2316 Euroopa noorteaasta (2022) kohta (ELT L 462, 28.12.2021, lk 1).

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon, millega kehtestatakse suunised ELi noortedialoogi juhtimiseks – Euroopa Liidu noortestrateegia 2019–2027 (ELT C 189, 5.6.2019, lk 1).

Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele ELi noortestrateegia 2019–2027 vahehindamise kohta (COM(2024) 162 final).

Euroopa Komisjon, Eurobaromeetri kiiruuring 502: Youth and Democracy in the European Year of Youth, Report 2022 („Noored ja demokraatia Euroopa noorteaastal", 2022. aasta aruanne), ISBN 978-92-76-51265-3.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee omaalgatuslik arvamus: ELi noortedialoogi järelmeetmete tugevdamine järelevalve- ja läbipaistvussuuniste kaudu, SOC/795-EESC-2024.

Moxon, D., keda toetab Bárta, O., Evaluation of participant inclusion levels within the EU Youth Dialogue (ELi noortedialoogis osalejate kaasamise tasemete hindamine), ELi ja Euroopa Nõukogu noortepartnerlus, Strasbourg, märts 2023.

Moxon, D. ja Bárta, O., „Desktop Analysis of the Outcomes of EU Youth Dialogue Cycles 1–10". Zenodo, august 2024.

Verstappen, L., Green and ethical framework for events during the Belgian EU Presidency in the field of youth („Noortevaldkonna ürituste roheline ja eetiline raamistik Belgia eesistumise ajal"). 2023. Hoidla nr D/2023/3241/441.